

V Bruseli 11. februára 2026
(OR. en)

5733/1/26
REV 1

ECOFIN 90
UEM 46
INDEF 54
EIB
ECB

POZNÁMKA

Od: Generálny sekretariát Rady

Komu: Delegácie

Predmet: ODPORÚČANIE RADY, ktorým sa Rakúsku umožňuje odchýliť sa od maximálnych mier rastu čistých výdavkov stanovených Radou podľa nariadenia (EÚ) 2024/1263 (aktivácia národnej únikovej doložky)

ODPORÚČANIE RADY,

ktorým sa Rakúsku umožňuje odchýliť sa od maximálnych mier rastu čistých výdavkov stanovených Radou podľa nariadenia (EÚ) 2024/1263 (aktivácia národnej únikovej doložky)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97¹, a najmä na jeho článok 26,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

¹ Ú. v. EÚ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>.

keďže:

- (1) Hlavnými prvkami zreformovaného rámca správy hospodárskych záležitostí EÚ je nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade spolu so zmeneným nariadením (ES) č. 1467/97 o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku² a zmenenou smernicou Rady 2011/85/EÚ o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov³. Cieľom tohto rámca je podporovať zdravé a udržateľné verejné financie, udržateľný a inkluzívny rast a odolnosť prostredníctvom reforiem a investícií a predchádzať nadmerným deficitom verejných financií. Podporuje sa ním preberanie zodpovednosti zo strany členských štátov so zameraním na strednodobý horizont, sprevádzané účinným a koherentným presadzovaním pravidiel.
- (2) Maximálne miery rastu čistých výdavkov stanovené v odporúčaní Rady v súlade s článkom 17 ods. 1, článkom 19 alebo článkom 20 nariadenia (EÚ) 2024/1263 sú jedinou operatívnou referenciou pre ročný fiškálny dohľad nad jednotlivými členskými štátmi a sú ústredným prvkom nového rámca správy hospodárskych záležitostí. Maximálnymi mierami rastu čistých výdavkov, ktoré sú stanovené v uvedenom odporúčaní Rady, sa stanovuje rozpočtové obmedzenie v trvaní štyroch alebo piatich rokov, ktoré je založené na štvorročnom období úprav, ktoré možno predĺžiť o ďalšie obdobie najviac troch rokov.

² Nariadenie Rady (ES) č. 1467/97 zo 7. júla 1997 o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku (Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/2024-04-30>).

³ Smernica Rady 2011/85/EÚ z 8. novembra 2011 o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov (Ú. v. ES L 306, 23.11.2011, s. 41, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/2024-04-30>).

- (3) Rámec poskytuje flexibilitu pri uplatňovaní pravidiel v prípade výnimočných okolností mimo kontroly členských štátov, ktoré výrazne ovplyvňujú verejné financie, v súlade s článkom 26 nariadenia (EÚ) 2024/1263. V takomto prípade môže Rada na žiadosť členského štátu a na odporúčanie Komisie založené na jej analýze prijať v lehote štyroch týždňov od odporúčania Komisie odporúčanie, ktorým sa členskému štátu umožní odchyliť sa od jeho maximálnych mier rastu čistých výdavkov stanovených Radou, ak i) existujú výnimočné okolnosti mimo kontroly členského štátu, ktoré ii) výrazne ovplyvňujú verejné financie dotknutého členského štátu, a to iii) za predpokladu, že takáto odchýlka v strednodobom horizonte neohrozí fiškálnu udržateľnosť. Rada má časovo obmedziť trvanie takejto odchýlky.
- (4) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád, ktorí sa stretli 10. a 11. marca 2022 vo Versailles, sa vzhľadom na vojenskú agresiu Ruska voči Ukrajine zaviazali posilniť európske obranné spôsobilosti. Tieto ciele boli zopakované v Strategickom kompase pre bezpečnosť a obranu. Európska rada vo svojich záveroch o európskej obrane zo 6. marca 2025 uvítala zámer Komisie odporučiť koordinovanú aktiváciu národnej únikovej doložky v rámci Paktu stability a rastu ako okamžité opatrenie.

- (5) Komisia vo svojom oznámení z 19. marca 2025⁴ vyzvala všetky členské štáty, aby koordinovaným spôsobom využívali flexibilitu, ktorú poskytuje národná úniková doložka, s cieľom maximalizovať vplyv na obranné spôsobilosti EÚ. Cieľom tejto flexibility je uľahčiť prechod na vyššie úrovne výdavkov na obranu pod podmienkou, že to v strednodobom horizonte neohrozí fiškálnu udržateľnosť. V uvedenom oznámení sa opisuje, že aktivácia národnej únikovej doložky by členským štátom pri schvaľovaní strednodobých fiškálno-štrukturálnych plánov alebo pri stanovovaní nápravnej trajektórie v rámci postupu pri nadmernom deficite umožnila odchyliť sa od maximálnych mier rastu čistých výdavkov stanovených Radou, pokiaľ je táto odchýlka opodstatnená zvýšením výdavkov na obranu v porovnaní s referenčným rokom a pokiaľ ročné prekročenie do roku 2028 nepresiahne 1,5 % HDP. Zvýšenie nad rámec tejto hodnoty by podliehalo bežnému posudzovaniu súladu. Stanovenie takéhoto maxima je potrebné na zabezpečenie toho, aby nebola ohrozená fiškálna udržateľnosť a aby všetky členské štáty mohli pri prechode na vyššiu úroveň výdavkov na obranu zároveň využívať túto flexibilitu. Presné sumy sa určia, keď budú k dispozícii výsledky rozpočtového hospodárenia, aby sa zabezpečilo, že dodatočná flexibilita sa použije len na zamýšľaný účel.

⁴ Oznámenie Komisie (C(2025) 2000 final) z 19. marca 2025.

- (6) V odporúčaní Rady z 8. júla 2025⁵ sa schválila trajektória vývoja čistých výdavkov Rakúska. Okrem toho sa v odporúčaní Rady podľa článku 126 ods. 7 prijatom v ten istý deň⁶ stanovila nápravná trajektória pre Rakúsko na nápravu nadmerného deficitu s rovnakými ročnými a kumulatívnymi maximálnymi mierami rastu čistých výdavkov. Flexibilita, ktorú poskytuje národná úniková doložka, sa zohľadní aj pri vykonávaní postupu pri nadmernom deficite a pri posudzovaní toho, či Rakúsko prijalo účinné opatrenia. Nápravnú trajektóriu vývoja čistých výdavkov stanovenú v odporúčaní Rady podľa článku 126 ods. 7 z 8. júla 2025 preto do roku 2028 dopĺňa flexibilita, ktorá spočíva v umožnení zvýšenia výdavkov na obranu⁷ v rámci národnej únikovej doložky.
- (7) Rakúsko 11. decembra 2025 predložilo Rade a Komisii žiadosť o aktiváciu národnej únikovej doložky.
- (8) Rakúsko vo svojej žiadosti uvádza, že v kontexte zvýšeného geopolitického napätia predstavuje pokračujúca útočná vojna Ruska proti Ukrajine a s tým súvisiace ohrozenie európskej bezpečnosti existenčnú výzvu pre Úniu, v dôsledku čoho je nevyhnutné výrazne zvýšiť výdavky na obranu. Táto situácia predstavuje výnimočné okolnosti mimo kontroly každého členského štátu. Rakúsko konkrétne poukazuje na nákup vojenského vybavenia v roku 2025 vzhľadom na zhoršenie geopolitickej situácie v priebehu roka. Rakúsko vzhľadom na túto skutočnosť žiada o aktiváciu národnej únikovej doložky na obdobie 2025 až 2028 v súlade s ostatnými členskými štátmi, v prípade ktorých už Rada aktivovala národnú únikovú doložku na účely obrany.

⁵ Odporúčanie Rady z 8. júla 2025, ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Rakúska (Ú. v. EÚ C, C/2025/3958, 20.8.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3958/oj>).

⁶ Odporúčanie Rady z 8. júla 2025 s cieľom odstrániť nadmerný deficit v Rakúsku. Všetky dokumenty týkajúce sa postupu pri nadmernom deficite pre Rakúsko možno nájsť na adrese: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/austria_en.

⁷ Výdavky na obranu financované z vnútroštátnych zdrojov v zmysle vymedzenia v štatistickej klasifikácii výdavkov verejnej správy (COFOG-02).

- (9) Rakúsko vo svojej žiadosti uvádza údaje o celkových výdavkoch na obranu do roku 2026 (tabuľka 1). Rakúsko má okrem toho v úmysle zachovať svoje dlhodobé obranné spôsobilosti aj po roku 2026. Zvýšenie výdavkov na obranu preto výrazne ovplyvňuje verejné financie Rakúska.

Tabuľka 1: Celkové výdavky na obranu v Rakúsku

	2021 a	2022 a	2023 a	2024 a	2025 b	2026 b
Celkové výdavky verejnej správy na obranu (% HDP)	0,6	0,6	0,6	0,7	0,8	1,0

Zdroj: a: Eurostat; b: informácie, ktoré Rade a Komisii poskytlo Rakúsko.

- (10) Rakúsko odhaduje, že zvýšenie celkových výdavkov na obranu ako pomeru k HDP v rokoch 2021 až 2025 predstavovalo rádovo 0,2 percentuálneho bodu, a preto prispieva k zhoršeniu salda verejných financií a zvýšeniu verejného dlhu.

(11) Ak by všetky ostatné ukazovatele ostali konštantné, zvýšenie výdavkov počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje národná úniková doložka, povedie do konca tohto obdobia k vyššiemu verejnému dlhu a vyššiemu deficitu. Z orientačných prognóz, ktoré vypracovala Komisia za predpokladu, že do roku 2028 lineárnym tempom dôjde k zvyšovaniu verejných výdavkov v najvyššej miere, ktorú povoľuje toto odporúčanie, vyplýva, že v roku 2028 bude pomer deficitu k HDP o 1,2 percentuálneho bodu vyšší a pomer dlhu k HDP o 1,7 percentuálneho bodu vyšší než v prípade, keby čisté výdavky rástli v súlade s trajektóriou stanovenou v odporúčaní Rady C/2025/3958. V tejto situácii by pravdepodobne bola nutná dodatočná fiškálna úprava po období aktivácie národnej únikovej doložky, aby sa splnili požiadavky fiškálneho rámca vrátane zabezpečenia toho, aby pomer dlhu k HDP dosiahol alebo si udržal hodnoverne klesajúci trend, alebo aby zostal v strednodobom horizonte na obozretnej úrovni pod 60 % HDP a aby sa deficit v strednodobom horizonte znížil pod úroveň 3 % HDP alebo pod touto referenčnou hodnotou zotrval. Rakúsko uznáva, že v budúcnosti si štrukturálne vyššie výdavky na obranu môžu vyžadovať politiky zamerané na zachovanie fiškálnej udržateľnosti a dodržiavanie fiškálnych pravidiel v strednodobom horizonte. Obmedzený predpokladaný nárast úrovne deficitu a úrovne dlhu spôsobený národnou únikovou doložkou spolu so záväzkom Rakúska vykonať potrebné úpravy na splnenie všetkých požiadaviek fiškálneho rámca v ďalšom pláne zabezpečuje zachovanie fiškálnej udržateľnosti v strednodobom horizonte.

- (12) Údaje o výdavkoch verejnej správy na obranu sú zostavované a zverejňované národnými štatistickými úradmi a Eurostatom podľa medzinárodnej štatistickej klasifikácie výdavkov verejnej správy (COFOG)⁸ v rámci Európskeho systému národných účtov (ESA2010)⁹. Tieto údaje sú vhodné na posúdenie vplyvu výdavkov na obranu na deficit verejných financií, dlh a čisté výdavky a súvisiace koncepty. Proces zberu údajov stanovuje Eurostat v úzkej spolupráci s národnými štatistickými úradmi. Proces zberu údajov sa musí zosúladiť s požiadavkami na vykazovanie stanovenými v nariadení Rady (EÚ) č. 479/2009¹⁰.
- (13) V prípade niektorých zmlúv týkajúcich sa vojenského vybavenia podpísaných počas obdobia aktivácie národnej únikovej doložky môže navyše k samotnému dodaniu predmetu zmluvy dôjsť až v neskoršom štádiu, čo bude mať vplyv na verejné financie až po období aktivácie doložky. V snahe zohľadniť túto možnosť by sa flexibilita poskytnutá na základe národnej únikovej doložky mala vzťahovať aj na výdavky na obranu súvisiace s takýmto neskorším dodaním, a to za predpokladu, že príslušné zmluvy boli podpísané počas obdobia aktivácie doložky a že tieto oneskorené výdavky na obranu zostanú v rámci uvedeného celkového stropu.

⁸ Príručka o zdrojoch a metódach zostavovania štatistík COFOG – Štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy (COFOG) – vydanie z roku 2019.

⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 549/2013 z 21. mája 2013 o európskom systéme národných a regionálnych účtov v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 174, 26.6.2013, s. 1).

¹⁰ Nariadenie Rady (ES) č. 479/2009 z 25. mája 2009 o uplatňovaní Protokolu o postupe pri nadmernom schodku, ktorý tvorí prílohu Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (Ú. v. EÚ L 145, 10.6.2009, s. 1).

- (14) V prípade výdavkov financovaných z úverov poskytnutých podľa nariadenia Rady (EÚ) 2025/1106 z 27. mája 2025, ktorým sa zriaďuje Nástroj bezpečnostnej akcie pre Európu posilnením európskeho obranného priemyslu (SAFE)¹¹, by sa uvedená flexibilita uplatňovala automaticky. Členské štáty by v tejto súvislosti oznámili Eurostatu všetky výdavky súvisiace s obranou vynaložené v rámci nástroja SAFE v kategóriách „výrobky obranného priemyslu“ a „iné výrobky na obranné účely“ v zmysle vymedzenia v nariadení (EÚ) 2025/1106.
- (15) Týmto odporúčaním sa nemení vymedzenie pojmov deficit verejných financií, dlh a čisté výdavky a súvisiacich konceptov. Údaje založené na týchto konceptoch má Rakúsko zostavovať a vykazovať v súlade s nariadením (EÚ) 2024/1263, nariadením Rady (ES) č. 479/2009 a nariadením (EÚ) č. 549/2013,

¹¹ Nariadenie Rady (EÚ) 2025/1106 z 27. mája 2025, ktorým sa zriaďuje Nástroj bezpečnostnej akcie pre Európu posilnením európskeho obranného priemyslu (SAFE) (Ú. v. EÚ L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj>).

TÝMTO ODPORÚČA:

1. V rokoch 2025 – 2028 sa Rakúsko smie odchyliť od maximálnych mier rastu čistých výdavkov stanovených v odporúčaní Rady C/2025/3958 a prekročiť ich, pokiaľ čisté výdavky nad rámec týchto maximálnych mier rastu nepresahujú:
 - i) zvýšenie výdavkov na obranu v percentách HDP od roku 2021;
 - ii) za predpokladu, že odchýlka nad rámec maximálnych mier rastu čistých výdavkov nepresahuje 1,5 % HDP.
2. V období po roku 2028 sa Rakúsko naďalej smie odchyliť od maximálnych mier rastu čistých výdavkov stanovených v odporúčaní Rady v súlade s článkami 17, 19 alebo 20 nariadenia (EÚ) 2024/1263 a prekročiť ich, pokiaľ čisté výdavky nad rámec týchto maximálnych mier rastu súvisia s dodávkami vojenského vybavenia, ktoré boli zmluvne dohodnuté pred koncom roka -2028, a pokiaľ zostávajú v rámci uvedeného celkového stropu.
3. V súlade s článkom 22 ods. 7 nariadenia (EÚ) 2024/1263 sa odchýlky od maximálnych mier rastu čistých výdavkov stanovených Radou, ktoré sú povolené týmto odporúčaním, nebudú na kontrolnom účte Rakúska zaznamenávať ako záporné zostatky.

4. S cieľom zabezpečiť správne zaznamenávanie dodatočných výdavkov má Rakúsko zahrnúť skutočné a plánované údaje o celkových výdavkoch na obranu (oddiel COFOG 02) vrátane údajov o investíciách do obrany (oddiel COFOG 02 P.51)^a všetky výdavky, ktoré majú byť financované z úverov v rámci nástroja SAFE a ktoré nie sú zahrnuté v oddiele COFOG 02:
- a) za roky T-4, T-3, T-2 a T-1 (pričom rok T je aktuálny rok) vo vykazovaní pre Komisiu (Eurostat) v súlade s nariadením Rady (EÚ) č. 479/2009;
 - b) za roky 2021 až do roku T (aktuálny rok) v národných strednodobých fiškálno-štrukturálnych plánoch a vo výročných správach o pokroku v súlade s článkom 11 ods. 1, článkom 15 a článkom 21 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2024/1263;
 - c) za roky T (aktuálny rok) a T+1 v návrhoch rozpočtových plánov v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 472/2013¹².

Toto odporúčanie je určené Rakúsku.

V Bruseli

Za Radu
predseda/predsedníčka

¹² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 472/2013 z 21. mája 2013 o sprísnení hospodárskeho a rozpočtového dohľadu nad členskými štátmi v eurozóne, ktoré majú závažné ťažkosti v súvislosti so svojou finančnou stabilitou, alebo im takéto ťažkosti hrozia (Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 1).